

Аналітичний
центр
«Нова Економіка»

**РЕФОРМУВАННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

23-24 червня 2017 року

Київ 2017

Король М. М.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Лапа І. В.
студент факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК У ФОРМУВАННІ РИНКУ РОБОЧОЇ СИЛИ

Поряд з державою на захисті інтересів працівників на ринку праці стоять професійні спілки. Історія свідчить, що в усіх країнах на певному етапі суспільного розвитку виникають професійні об'єднання трудящих.

Професійна спілка (профспілка) – добровільна неприбуткова громадська організація, галузева спілка, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання) [3].

Профспілки об'єднують працівників певних професій, і тому здатні впливати на рівень зайнятості і оплати праці через укладання з підприємствами профспілкових угод.

Серед чисельних організацій створених трудящими, профспілки мають певні особливості:

- це найбільш масове об'єднання;
- це організація де реалізуються корінні інтереси трудящих;
- профспілки створювалися у відповідь на загострення соціально-економічного стану трудящих.

Існують різні види профспілок:

- традиційні (офіційні) профспілки, до структури яких входять різні галузеві профспілок;
- альтернативні профспілки демократичної орієнтації, що виникли на хвилі масових страйків;
- місцеві профспілки, як правило в межах одного міста, регіону;
- профспілки працівників недержавного сектору економіки (підприємців).

Основними завданнями профспілкових організацій є:

1. аналіз соціально-економічної ситуації та боротьба за створення сприятливих умов для підприємницької діяльності;
2. рецензування й експертиза законодавчих актів;
3. відпрацювання стратегій та єдність дій;
4. представництво та захист інтересів підприємців у стосунках з державою та її органами;
5. відпрацювання стратегій у відносинах з найманими працівниками та їхніми організаціями;
6. надання різних послуг членам об'єднань.

Професійні спілки та їх об'єднання у своїй діяльності незалежні від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, роботодавців, інших громадських організацій, політичних партій, їм не підзвітні і не підконтрольні. Вони самостійно організовують свою діяльність, проводять збори, конференції, з'їзди, засідання утворених ними органів та інші заходи. Та здійснюють представництво і захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок [6].

Ступінь охоплення працівників профспілковим рухом називається рівнем уніонізації. Він залежить від двох факторів, як і на будь-якому ринку: від попиту на членство та пропозиції послуг профспілок.

У багатьох країнах трудящі перестають відчувати потребу у профспілках. Частка працівників, які беруть участь у різних об'єднаннях, поступово зменшується. За даними ООН, у 1989 – 1990 рр. лише 12% робочої сили було об'єднано в профспілки у Франції, 16% – в Іспанії, 26% – у Швейцарії та 42% – у Великобританії.

В таких країнах як Данія, Фінляндія та Норвегія наприкінці 90-х профспілки охоплювали 90% всіх працюючих. Однак в останні десятиліття з ослабленням ступеня регулювання праці і зв'язку з його структурними змінами спостерігається зниження частки організованих у профспілки працівників у загальній їх чисельності [1; 2].

Вплив профспілок на заробітну плату і зайнятість можна визначити таким чином. У разі максимізації зайнятості профспілка фіксує пропозицію праці і змушує роботодавця найняти певну кількість працівників, а збільшення чисельності працівників призводить до зниження їхньої заробітної плати. У результаті цього профспілка може припинити своє існування, оскільки веде своїх членів до зuboжіння [4].

У сучасній економічній теорії існує два погляди на можливі наслідки діяльності профспілок. Неокласична теорія, яку в даному випадку представляє Різ, стверджує: діяльність профспілок спричиняє виникнення різниці в рівні заробітної плати, а також знижує розподіл ресурсів в економіці, зменшуючи обсяги виробництва і зайнятості. Інституціоналісти К. Фрімен і Б. Медоф підкреслюють, що у профспілок є «два обличчя». Перше відображається моделлю монопольної влади. Друге обличчя, де профспілки виступають у ролі «голосу колективу», інституціональною моделлю. Відповідно до останньої профспілки можуть позитивно впливати на продуктивність [5].

Отже, підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що професійні спілки поряд з державою захищають інтереси трудящих та спонукають

роботодавців створювати належні умови праці та забезпечувати їх гідною заробітною платою.

Література:

1. Європейський інститут професіональних спілок [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <https://www.etui.org/fr/Reforms-Watch/EU-28>

2. Некипелов Д. С. Профсоюзы и глобализация: социально-трудовые проблемы / Д. С. Некипелов // Труд за рубежом. – 2002. – №3. – С. 10–23.

3. Професійна спілка. Вільна енциклопедія – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Професійна_спілка

4. Профспілки і спілки підприємців у формуванні та використанні трудового потенціалу суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/30517/>

5. Профспілки на ринку праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/108/7283.html>

6. Роль профспілок на ринку праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=708138>